

Svar på interpellation 2017:53 av Birgitta Sevefjord (V) om vård av vuxna och barn som utsatts för sexuella övergrepp

Birgitta Sevefjord (V) har ställt följande frågor till mig om vård av vuxna och barn som utsatts för sexuella övergrepp:

- Avser landstinget att ta fram ett vårdprogram för patienter som traumatiserats av sexuella övergrepp?
- Är det ansvarsfullt att avsluta samarbetet med verksamheter som byggt upp en specialistkompetens under många år?
- Finns motsvarande kompetens och resurser inom Stockholms läns landstings egna verksamheter?
- Inom programmet Våld i nära relationer pågår ett utvecklingsarbete, vad innebär det och är det arbetet färdigt?

Som svar vill jag anföra följande:

1. Avser landstinget att fram ett vårdprogram för patienter som traumatiserats av sexuella övergrepp?

Ett arbete pågår att ta fram ett vårdprogram om Posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) där hela vårdkedjan kommer att ingå - även vård vid sexuella övergrepp. Vårdprogrammet beräknas vara klart i mars 2018.

2. Är det ansvarsfullt att avsluta samarbetet med verksamheter som byggt upp en specialistkompetens under många år?

Hälsa- och sjukvårdens ansvar är att se till att alla patienter får en adekvat vård och det kommer självklart att ske. Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen har utrett hur psykiatrin ska organiseras för att kunna arbeta med traumabehandling där sexuellt våld ingår. Utredningen visar på att endast en liten del av målgruppen behandlas hos Kris- och Trumacenter, som inte haft något giltigt avtal för denna vård. I huvudsak har kvinnor fått vård vid centrat. Traumabehandling av patienter som utsatts för sexuellt våld är en del av specialistpsykiatrins uppdrag. Flera olika vårdgivare har särskilda enheter som arbetar med traumabehandling. Hälsa- och sjukvårdsförvaltningens gör bedömningen att det finns tillräcklig med vårdresurser inom detta område för att kunna erbjuda en patientsäker vård i vårt län.

3. *Finns motsvarande kompetens och resurser inom Stockholms läns landstings egna verksamheter?*

Vård och stöd för personer som utsatts för sexuella övergrepp ges på en rad sätt och på olika nivåer utifrån individens behov.

Vuxna personer 18 år och äldre som är i behov av vård och stöd till följd av sexuella övergrepp bör i första hand vända sig till en enhet inom landstingets ordinarie vårdutbud. Länets husläkarmottagningar erbjuder psykosociala insatser vid lindrig till måttlig psykisk ohälsa samt krisstöd.

Patienter som är i behov av vård som kräver sjukhusens eller andra specialisters resurser eller kompetens remitteras vidare till lämplig verksamhet, t.ex. psykiatriska mottagningar för vuxna. Det är även möjligt för patienterna att själva söka vård direkt hos specialiserad vårdgivare. Personer över 18 år erbjuds vård vid länets psykiatriska öppenvårdsmottagningar och akutenheter. För akuta psykiska problem finns jourverksamheter samt den gemensamma länsakutmottagningen vid S:t Görans sjukhus - som har öppet dygnet runt.

Inom Stockholms läns sjukvårdsområde är traumarelaterade syndrom högt prioriterade och målsättningen är att erbjuda patienten vård så fort som möjligt. Det gäller även i de fall tillståndet inte bedöms så akut att heldygnsvård behövs. Det innebär att patienten får en första vårdkontakt inom två till tre veckor vid icke akuta fall och att man kan få hjälp samma dag vid mer akuta tillstånd.

Järvapsykiatrin har tillgång till psykologer/psykoterapeuter som kan bedriva traumafokuserad psykoterapi i verksamheten och samarbetar med tio kvalitetsgranskade externa vårdgivare med specialinriktningar av olika slag.

Inom Beroendecentrum Stockholm har man sedan våren 2017 gjort en särskild satsning för att kunna identifiera patienter med PTSD genom att införa "Checklista för svåra livshändelser". Om oklarheter kvarstår kring eventuell diagnos gör en psykolog en mer ingående utredning.

När det gäller utbudet för barn så finns till BUP konsultenhet på Sachsska ett team som arbetar inom ungdomsenheten på Södersjukhuset. Teamet har ett särskilt uppdrag att följa upp ungdomar under 18 år som utsatts för våldtäkt. Personal som arbetar på ungdomsenheten är barnmorskor, sjuksköterskor, gynekolog, barn- och ungdomsläkare, psykologer, barn- och ungdomspsykiater, kuratorer och medicinska sekreterare. BUP konsultenhet på Sachsska bemannar även Barnhusen med egen personal. De arbetar med målgruppen. Det finns planer på att förstärka bemanningen på ett av Barnhusen.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen bedömer för närvarande ett förslag att eventuellt använda statliga Psykisk Hälsa - pengar för att genomföra en bred kompetenshöjande insats.

4. *Inom programmet Våld i nära relationer pågår ett utvecklingsarbete; vad innebär det och är arbetet färdigt?*

I länet finns en myndighetsgemensam strategi för att motverka våld i nära relationer. Operation Kvinnofrid är en myndighetsgemensam samverkansplattform i länet med uppdraget att arbeta för att motverka våld i nära relationer och stödja samverkan mellan Länsstyrelsen i Stockholms län, Polismyndigheten, Kriminalvården, Stockholms läns landsting, StorStockholm (kommunförbundet i länet) samt med länets samtliga kommuner.

Strategin anger riktning för och pekar ut vilka prioriterade målområden som är viktiga för att motverka våld i nära relationer. Målsättningen är att målgrupperna våldsutsatta vuxna och barn ska erbjudas insatser med en förbättrad tillgänglighet, likvärdighet och av god kvalitet oavsett var i länet man bor.

Strategin pekar ut sex målområden att särskilt fokusera på. Det handlar om: informations- och kunskapsspridning, våldspreventivt arbete, kompetensutveckling, utvecklande av insatser av god kvalitet samt samordning och samverkan.

Flera regionala åtgärder handlar om informations- och kunskapsspridning och är återkommande som: årliga kampanjer, årliga konferenser för att sprida budskapet och tvärprofessionella utbildningsdagar. Andra bestäms löpande inom samverkansplattformen utifrån behov och prioriteringar.

Akademiskt Primärvårdscentrum (APC) är numera samordningsansvariga inom landstinget och där finns en samordnare för våld i nära relationer. Vid revideringen inför år 2018 av strategin kommer hedersrelaterat våld att betonas tydligare. Uppföljning av 2017 års insatser pågår och indikatorer ses över.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Anna Starbrink